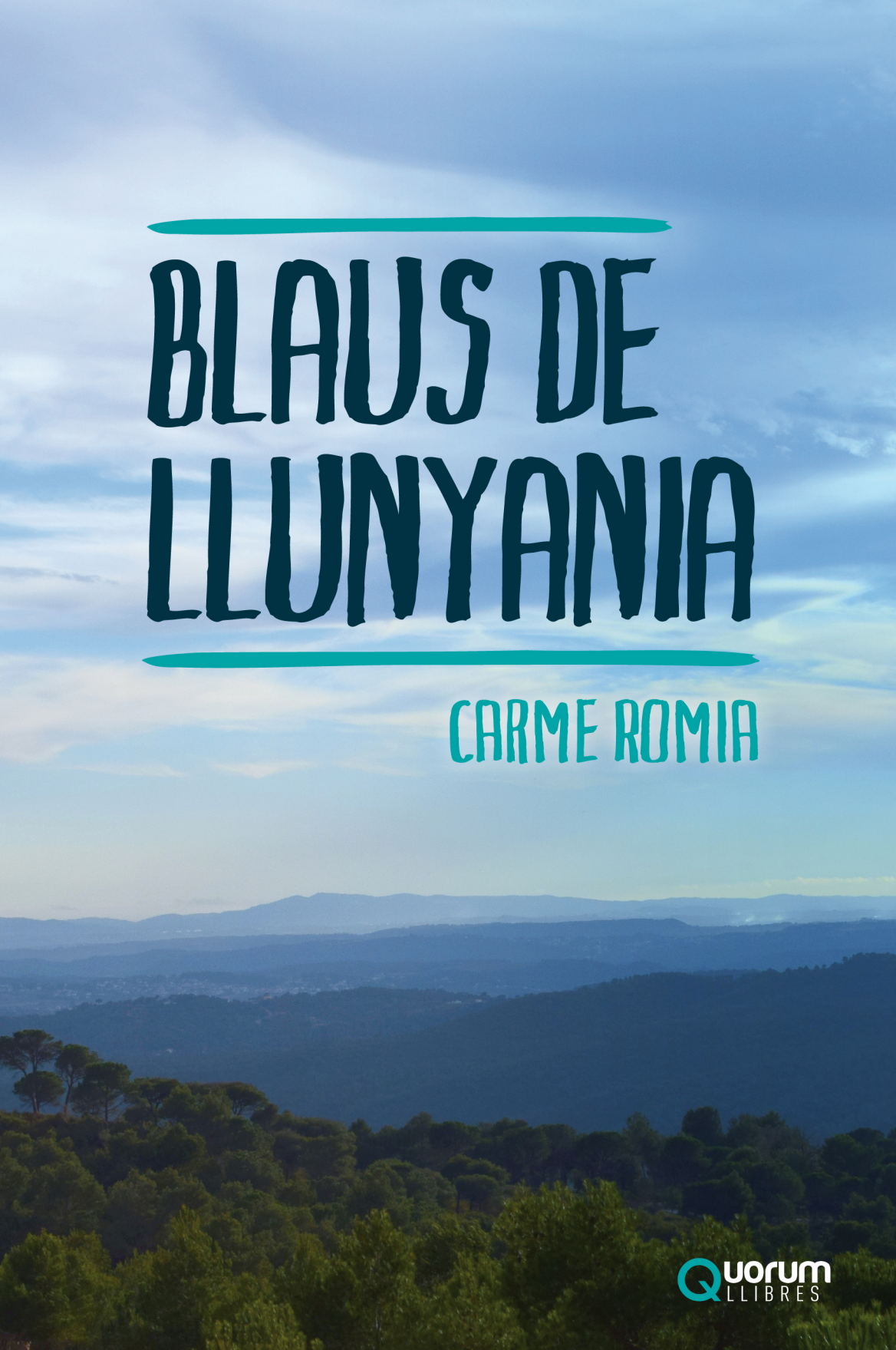

The background of the book cover is a scenic landscape photograph. It shows a dense forest of green trees in the foreground, with rolling hills and mountains in the distance under a blue sky with light, wispy clouds. The overall tone is peaceful and natural.

BLAUS DE LLUNYANIA

CARME ROMIA

(COL·LECCIÓ POESIA) - 3

BLAUS DE LLUNYANIA

CARME ROMIA I AGUSTÍ

Primera edició: març de 2017

© Carme Romia i Agustí

© de l'edició:

Quorum Llibres

C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls

Tel. 977 60 25 91 • Fax 977 61 43 57

quorum@quorumllibres.cat

www.quorumllibres.cat

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-16342-09-9

DL T 159-2017

D'EMOCIONS I COMMOCIONS EN BLAU

L'aproximació que amb el temps Carme Romia ha fet a la poesia fins a modelar-la com fa el terrissaire amb l'argila és una de les més consciencioses que conec. Pot sorprendre la naturalesa d'aital afirmació, però és una veritat contrastable en la seva actitud vital i, és clar, també en els seus versos. N'ha llegida molta, la Carme, de poesia. I ho ha fet atentament. N'ha recitada també molta, preocupant-se pel to i per l'aire que calia a cada poema, segons allò que el poema diu i d'acord amb la música dels versos que conté. I n'ha escrita, finalment, convençuda que li calia fer aquest pas. Ha començat amb la timidesa i la humilitat dels savis i ha acabat esgrafiant amb la seguretat de qui fa allò que el cor li dicta, el que la imaginació li ofereix un cop madurades les impressions i el que la llengua li habilita amb lèxic ampli i sonor.

Blaus de llunyania és el primer poemari que surt de l'obra personal i íntim —molt íntim!— de Carme Romia. El primer, almenys, que la poeta fa públic. No n'ha escrit els poemes de bursada: abans de l'acció, n'ha retingut la música i ha deixat que les paraules facin el camí que els escau. Llavors, ha escrit un esbós i l'ha refet, fins a completar-ne el sentit, la cadència moral, el missatge líric i, encara, la cadena de sons, el ritme. Potser l'ha refet, el poema, temps després, des de la distància que convé: aquesta perspectiva necessària per a l'escriptor, i finalment profitosa per al lector.

Del procés de l'escriptura ens en parla, la poetessa, en el recull. Són diversos els poemes que ens permeten de veure com les emocions pressionen l'ànima i li exigeixen un acte que les fixi en forma de paraules. No sempre, aquest procés, és explícit en els poemes, però sí que ho és generosament en alguns. Vet ací un exemple:

Dins l'estrany i intens univers
és l'alè el que l'autor respira
i plasma entre vers i vers.

El títol del poemari, *Blaus de llunyania*, arrossega un no sé què d'enyor, algunes engrunes de temps vençut, ritmes damunt de l'horitzó que van ser gaudits allà dies. Ja prou que ens ho adverteixen les citacions que l'autora ha triat per al començament. I és veritat que aquestes miques de malenconia salpebren el conjunt. Per exemple, una de les estrofes més intenses amb què ens toparem durant la lectura:

Cada dia al dematí
diu bon dia a l'esperança
que perd quan es fon el sol.

El predomini del sentiment de pèrdua, d'absència, de sustentació del record és una constant. La llunyania blavissa és la distància entre el present viu i el passat que perviu en la memòria, en el desig o en una malaguanyada possibilitat que ja no serà real perquè no va tenir ocasió de perfer-se. La nostàlgia, tant com la lluita contra l'oblit, serà el pentagrama on s'inscriuran els versos.

Sí, però no és un poemari de languideses. No són versos alacaiguts ni de propostes somortes. Ben a l'inrevés, és el nervi que els eleva i els sosté. El nervi, la voluntat, però també l'expressió sense complexos del gaudi de les formes i de la llum, del moviment i del gest:

L'escuma pinta puntes,
la sorra va amunt i avall.
Les gavines dalt del cel
per l'aire van remuntant.

El nervi explica com són de vitals, d'actius, la gran majoria dels versos de la poetessa. Darrere seu hi ha voluntat i passió. Ambdues forces, fruit de la contemplació, quasi mística, de l'entorn i de l'interior propi. La passió per la bellesa i pel misteri, per la veritat intuïda i per la suposició positiva és el vent que mou les branques dels poemes. La contemplació —més que no pas la simple observació— de la bellesa de les coses és permanent en les confessions de Carme Romia. Com ho és la fascinació que sent per allò sorprenent i estrany, difícilment aprehensible, que regala la reflexió a propòsit d'ella mateixa en tant que ésser reflexiu i sentimental. Hi ha un goig interior —a voltes un dolor subtil— que actua i tensa l'ànima. I després del debat, el gaudi, encara que sigui íntim i subtil.

Dona oberta a l'experiència, ni volent, Carme Romia no es pot desenganxar de la sensualitat que li arriba de fora a través dels sentits i de la satisfacció —aquesta més moral— que resulta del pensament, de la raó, del criteri. Com el pa bo: criteri i raó esdevenen la massa fermentada per al llevat de la contemplació d'allò que és enfora i per la reflexió sobre allò que succeeix endins. El pensament acaba la cocció i dóna definitiva forma i última textura a l'aliment primer:

L'olor de cafè
em mig desperta.
Una veu crida,
un ritme em lliga,
un mirar m'atreu.

Impossible de bastir un poemari com és *Blaus de llunyania* sense la possessió d'una exquisida sensibilitat; tot just aquella que permet d'observar i d'aprehendre el significat del matís i el sentit del tot ja sense matisos, o amb aquests, quan els ofereix mesclats la natura del món. La natura, sí: la que conforma paisatges, temperatures i moviments; però també la que compona la humanitat, vista sencera i diversa tant com individual i singular.

Sota el blau, molts colors. En la llunyania, moltes presències, palpables i impalpables. La llum és captada per la poetessa en els seus biaixos essencials:

Al captard tot té color de foc,
el sol s'enfonsa en la penombra
i el mar s'encén al fons del fons.

I així mateix les formes, que són filles de la llum:

Els vidres de la finestra
ploreu llàgrimes d'argent
del baf de l'olla bullent
que hi ha sobre l'estora.

Seduïda per l'efímera i rotunda bellesa del món, Carme Romia vol seduir-nos tot traslladant la seva experiència al joc de paraules que més ens l'aproximen. Que ens l'aproximen més íntimament i amb la major subtilitat. Així, la bellesa ens arriba —a nosaltres, lectors— com un licor, en essència espirituosa, viva i vivificant:

Desperta el paisatge
amb serè oratge;
pinta la retina
amb colors de llum.

La mística que Carme Romia ens ofereix és, qui sap si sense saber-ho ella, considerablement lul·liana: serena i pacient. Es tracta d'una admiració per les coses, per les persones també, a mig camí de l'enlluernament i de la consciència que el món és efímer i efímera la bellesa que ofereix:

A la vora del riu,
sota els àlbers altius,
passa el temps ple de plors,
somriures i records.

D'aquí que l'autora emprengui un camí moral que cerca la virtut. Vull dir que ens trobarem versos en què flueix la doctrina de l'acceptació com a victòria, sempre que aquesta conformitat vingui després d'una lluita per l'aprenentatge i l'afirmació personal del jo:

Empenyo fort
aquest perfil
que em tanca
tot nou destí.

* * *

Amb l'horitzó
que tinc davant
em sento el cor,
em sento jo.

Es tracta d'una lluita íntima. Hi combaten l'esperança i el desconcert. La vida es construeix en el dubte, amb els materials de la il·lusió —que és la llum blavissa del matí— i de l'inevitable aclaparament —que és la brasa de la posta solar augurant la nit fosca—:

Cada dia al dematí
diu bon dia a l'esperança
que perd quan es fon el sol.

De seguida que han passat els primers poemes, Carme Romia se'ns presenta amb la seva veu més potent. No ens diu com és ella, però sí qui és; qui és aquesta persona que sent, que es compona i es recompon, que se'ns confessa feble i sensible, forta i convençuda d'ella mateixa. Ho fa amb una sinceritat escruixidora, amb un despullament exempt de falsa modèstia, generós, només per la voluntat de trobar-se amb algú igual, car ella sap que tot el que és humà se li assembla:

Si véns i no hi sóc,
he marxat amb l'alba,
a cavall del neguit
de tornar a ser jo.

O també:

Ja torno.
Sí.
Ja torno
a mi.

I en aquesta íntima veu entreveiem l'amor, tan estrany i tan vulnerable; tan absolut com esmunyedís. Un joc essencial com el que fan la mar i el cel, inseparables, semblants de blau i tan diferents que no es fonen ni es confonen:

Lluny la ratlla dibuixa
el repte de l'horitzó.
Sembla quiet i s'allunya,
fa barrera entre tu i jo.

Una finestra oberta, tanmateix, espia l'esperança del goig. L'amor —qui sap— entre emocions sensibles, enllà del mur on s'incrusta el marc de fusta:

Obro els braços,
busco el plaer
de tantes aromes,
estímuls i béns
que tu em dones.

Però la consciència pròpia, ni l'impuls amorós, no són res, si no s'allarguen, si no esdevenen, a la fi, consciència dels altres. A *Blaus de llunyania* la mirada sobre la humanitat hi és ben present. No pas, però, sobre la gent que viu en la inconsistència ni en l'alienació, sinó sobre aquesta altra que és sofrent a causa de la nostra negligència, del nostre oblit, de la fredor amb què sabem la seva escassetat i amb què la descurem malgrat tot. La posició de la poetessa és inequívoca: l'absència de delicadesa amb qui necessita aliment i afecte hi provoca un clam de denúncia, i alhora una afirmació de solidaritat:

Allà sota una penya
hi ha un nen gelat de fred,
no té llum ni escalfor,
ni un plat d'amor calent.

I vet ací la sinceritat atribolada de la poeta. El mal és visible. Potser vingut d'un déu sense ànima; potser només de la fortuna esquerpa. Però el cor es pregunta, incapaç de negar-se ell mateix davant del que és injust i dol:

De mi no depèn
que la vida es perdi,
que mati la mort,
que la pena hi sigui...
O potser també?

Precisament en aquest terreny de combat, Carme Romia, dona, es posa a la vora de la consemblant; d'aquella dona que ha envellit vídua d'amor i que sobreviu a força de retenir el que tingué de veres un dia:

L'àvia mira el pas del temps
assegada a la llar,
acarona pensaments
que mai voldria oblidar.

O d'aquella altra dona que ha rebut violentament el desamor, tant que la ferida és òbvia en la carn vulnerada:

Té una gran cicatriu,
la bruna cara ovalada.
Cau una gota perlada
fins a la boca que no riu.

O encara d'aquella dona que sent la solitud en les fibres íntimes com si hi passés el caire d'un vidre, esquinçant-les:

S'asseu en una cadira
a la vora de la mar.
Espera que allí torni
quí el mar se li emportà.

Així, doncs, el poemari és un tot, un cos en què tremola la carn i en què l'ànima s'estremeix: emoció dels ulls i de la pell; tensió del cor i de la pensa.

Definitivament, *Blaus de llunyania* es construeix com un cercle de cercles concèntrics. Una agitació interior encomana la convulsió a allò que hi és col·lateral. I aquest calfred —emoció càlida i arrabassadora, o sotrac dolent— s'expandeix fins a la riba on som nosaltres, lectors, i ens trenca l'espill serè de l'aigua mansa on ens contemplàvem, aliens, tal volta, a tota vibració. És així que ens desvetllem, disposats a la recepció, desensopits i lliures del miratge.

Poesia, doncs, la de Carme Romia, feta per al plaer de reviure en els colors de la llum. Però també per fer-nos sentir la ventúria de la nostra condició humana: goig i consciència, fiblada i il·luminació. Tota una oportunitat per sentir-nos complets llegint la sinceritat amb què la poeta polsa les cordes de l'instrument de música. Una partitura sense concessions a la banalitat i amb ritmes d'una força tan immediata com fonda.

FRANCESC PANÉ

A LA VORA DEL RIU

A la vora del riu,
sota els àlbers altius,
passa el temps ple de plors,
somriures i records.

Els ulls s'omplen de nit
despertant el record
que el temps no ha guarit,
sols se sent la remor.

On porta la corrent
que tanta pressa té?
No cal, no ho vull saber,
resto quiet i serè.

L'aigua salta i brilla
com aigua marina
em sembla que canta,
no et paris, camina.

I camino molt lluny,
lluny en l'espai i temps
quan tot era somniar,
confiar i esperar.

Però torno a l'avui
perquè vull retornar
de tot ahir passat
que no ha de tornar.

ABSÈNCIA

Miro el llençol
que has deixat,
tinc el record
dins meu gravat.

Una hora gris
que va sonar
sense un matís,
sense un mirar.

Si tu no hi ets,
ja tot és nit,
ja no tinc set
ni tinc delit.

Vine amb mi
si et trobes sol,
batega el pit
sota el llençol.

ACTE FALLIT

El caçador exaltat,
la por de la presa
trenquen el silenci
d'una tarda quieta.

La terra estèril
rellisca al seu pas,
trenca l'harmonia
s'esberla el tapàs.

La suor impregna
els cossos de tots dos,
tenen molta pressa
per no arribar enlloc.

L'escopeta apunta
vers la diana clara,
però l'instint desperta
i la caça acaba.